

**Депутатів Карина,**  
здобувачка, 242 Туризм і рекреація  
Науковий керівник: Любчук Ольга, д.держ.упр., професор  
*ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»*

## **СТАНОВЛЕННЯ ВІРТУАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ**

Проблеми становлення й розвитку віртуального туризму вперше були озвучені в серії статей американських авторів у контексті формування віртуальної реальності і «появи попиту на нові види туризму з досвідом віртуальної туристичної практики» [4].

В міжнародному туризмі комп'ютеризація почала розвиватися в трьох основних напрямках: створення глобальних мереж бронювання та бронювання, поява електронного маркетингу та управління та розробка віртуальних турів. Створення глобальних мереж бронювання та бронювання (Global Distribution Systems) дозволило як експертам, так і самим туристам легко шукати в Інтернеті привабливі готелі, комфортні засоби трансферу тощо. Сьогодні існує багато глобальних мереж бронювання та бронювання, серед яких Amadeus, Galileo, Worldspan, Sabre є найпопулярнішим; вони постійно вдосконалюються. Одним із напрямків цього процесу є перехід від онлайн-бронювання до повномасштабного підбору, а також порівняння та оплати турів.

Було з'ясовано, що комп'ютеризація виробничого процесу в туризмі йде від відносно простих програм, спрямованих на автоматизацію діловодства, до майбутньої автоматизації окремих сегментів туристичної індустрії. Віртуальна реальність може приймати різні форми залежно від використовуваного технічного обладнання та цілей, які необхідно досягти [3]. Третій напрямок комп'ютеризації туризму пов'язаний із використанням технологій віртуальної реальності. Проомутери використовують технологію віртуальної реальності.

Дослідники вважають, що «з розвитком нових технологій експерти з маркетингу відкривають нові інноваційні способи використання візуального представлення для просування привабливого та позитивного іміджу місця призначення, що збільшує кількість туристів, заохочує економічний розвиток і робить рішення споживачів більш важливими у все більш складних та конкурентний глобальний ринок» [2]. Цю стратегію почали впроваджувати багато туристичних центрів. Дослідження впливу процесу цифровізації та цифрових технологій на розвиток підприємств була розглянута багатьма вченими. Різні аспекти цього питання досліджено відомими вченими та економістами, серед яких вагомий внесок зробили Г. Боуман, М. де Ревер, А. Остервальдер, М. Рахингер, В. Ворабер, К. Лінц, Г. Мюллер-Стівенс, А. Цімерман та ін.

В Україні дослідження віртуального туризму розпочались з середини нульових років ХХІ ст. у руслі розвитку й розповсюдження глобальної системи Internet та насичення її різноплановою туристичною інформацією [1]. В своїй історії буття українці, не зважаючи ні на складнощі, ні на голод, ні на інші випробування, завжди прагнули створювати красу навколо себе та розвивати самобутні осередки народного мистецтва, які сформували неповторний культурний простір України. Серед таких осередків, які збереглися до сьогодні, завдяки творчості поколінь, талановитих народних майстрів є селище Петриківка – всесвітньо відома скарбниця художнього розпису. Віртуальний туризм і рекреація також є перспективним засобом просування тієї чи іншої зони відпочинку, він дає можливість потенційному туристу ознайомитися з культурними, історичними, рекреаційними можливостями місць відвідування і вибрати для себе найцікавіші об'єкти і заняття.

На сучасному етапі деякі турагенти можуть запропонувати потенційним клієнтам напередодні покупки реального туристичного або рекреаційного туру здійснити віртуальний 3D-тур, проте в подальшому такі тури можуть і замінити реальні. Віртуальні цифрові технології відіграють в цьому не останню роль.

Туристично-рекреаційна галузь завдяки появі нових цифрових технологій, знаходиться на етапі чергових перетворень. Нові технології, які створюються, дозволяють туристу і рекреанту безпосередньо працювати з виробником туристично-рекреаційної послуги, що сприяє наданню споживачеві більш якісного і недорогого продукту, підвищуючи відповідальність виробника. Отже, у найближчій перспективі для більшості галузей будуть характерні істотні перетворення, пов'язані зі зміною бізнес-моделей, лідерів, проривних інновацій. Беручи до уваги нові тенденції, гравці ринку продажу туристично-рекреаційних послуг планують боротися за клієнта в цифровому просторі, що є наслідком глобальної діджиталізації [1].

Таким чином, стрімкий розвиток цифрової економіки в світі забезпечує підвищення конкурентоспроможності держав, галузей, підприємств. Виникнення інформаційного суспільства, яке формує цифрову, віртуальну реальність зі специфічними соціальними, культурними, споживчими практиками, багато в чому зумовило інноваційні процеси в сфері туризму і рекреації, тому дослідження віртуальних туристичних і рекреаційних послуг як особливого соціокультурного явища, що об'єднує як історико-культурну спадщину держави, так і найсучасніші інформаційні технології в сфері територіального розвитку та комунікацій відповідає сучасним викликам і тенденціям глобального розвитку.

#### **Список використаних джерел:**

1. Крапівіна Г.О., Марченко І.Ф. Віртуалізація в туристично-рекреаційній сфері: навчальний посібник з дисципліни «Інновації в туризмі (Віртуалізація туризму)» для здобувачів вищої освіти рівня «магістр» спеціальності 242 «Туризм і рекреація» всіх форм навчання. –Дніпро: ПДТУ, 2023. 182 с.
2. Ianioglo A., Rissanen M. Global trends and tourism development in peripheral areas. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*. 2020. Vol. 20. P. 520-539.
3. The World Tourism Organization (UNWTO). Why VR tourism? URL: <http://www2.unwto.org/content/why-tourism>.
4. Williams A. P., Js. P. Hobson Virtual Reality and Tourism: Fact or Fantasy? *Tourism Managt.* 1995. № 16(6). P. 423 - 427.

**Донченко Вікторія,**  
здобувачка, 242 Туризм  
Науковий керівник: Белобородова Марія, к.е.н.,  
*НТУ «Дніпровська політехніка»*

### **ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ**

Європа сьогодні отримує 58% всіх міжнародних туристів і більше половини світових доходів від туризму, тим самим зберігаючи глобальне лідерство. Ресурсна основа – як природна, так і культурна – європейського туризму є однією з кращих у світі. З її переважно помірним кліматом, різноманітним ландшафтом, багатою флорою та дикою природою. Центральної та Східної Європи вдасться залучити більше мандрівників у майбутньому.

Країни Центральної Європи стикаються з особливими труднощами в розвитку свого туристичного сектору, а саме:

- глобалізація, яка зазвичай включає в себе напруженість, конфлікти через купівлю власності, інфляції;
- відсутність можливості якісної освіти працівників та покращення професійних навичок;
- малий асортимент туристичних продуктів;
- туристи концентруються в столиці;
- розповсюдженість переважно сезонного туризму.